

Полтавський державний аграрний університет
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

ЯК ОТРИМАТИ ГРАНТ? ПОРАДИ ДЛЯ НАПИСАННЯ УСПІШНОЇ ЗАЯВКИ НА ГРАНТ

29 квітня – 9 червня 2024 року

УДК 001.8:37.014.543.3(062.552)

Я 44

Організаційний комітет:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, голова організаційного комітету;

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету, заступник голови організаційного комітету;

Горб Олег Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету, заступник голови організаційного комітету;

Дячков Дмитро Володимирович – доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавського державного аграрного університету;

Макаренко Петро Миколайович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету;

Вакуленко Юлія Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих Полтавського державного аграрного університету;

Дудник Володимир Васильович – кандидат технічних наук, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету.

Як отримати грант? Поради для написання успішної заявки на грант : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 квітня – 9 червня 2024 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 68 с.

ISBN 978-966-397-401-9

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Як отримати грант? Поради для написання успішної заявки на грант» (29 квітня – 9 червня 2024 року).

УДК 001.8:37.014.543.3(062.552)

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2024

ISBN 978-966-397-401-9

ЗМІСТ

Етнодемографія в системі гуманітарних наук: сучасні проблеми дослідження	
Боян-Гладка С. П.	5
Особливості грантово-проектної діяльності в україністиці	
Видайчук Т. Л.	7
Ефективні стратегії фандрайзингу для освітніх проєктів	
Герасимова Л. В.	9
Управління поведінкою колективу підприємства: регулювання, переваги та основні способи впливу	
Гункевич М. Б.	11
Найефективніші методи викладання латинської мови у медичному ЗВО України	
Гуцол М. І.	14
Механізми вдосконалення організаційної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування та органів державної влади в Україні	
Дзєга В. Д.	18
Резерви підвищення ділової активності підприємства	
Килин О. В.	21
Мовна особистість у сучасному українському пісенному дискурсі	
Клєцова О. Є.	24
Current status, trends and problems of the use of loan capital in the flour and cereals industries of Ukraine	
Kulakovska T. A.	29
Наукова дипломатія як механізм публічної дипломатії	
Любченко А. В.	33
«Фандрейзингова та грантова діяльність»: визначення понять та актуальність введення освітнього компоненту у ЗВО України	
Маруховська-Картунова О. О.	37
Підвищення кваліфікації як форма безперервної освіти дорослих	
Павлик М. П.	42
Управління ризиками при реалізації грантових проєктів	
Пилипенко Т. В.	45
Грантові можливості для туристичної сфери в умовах післявоєнної відбудови	
Роїк О. Р.	48

Діалектологічна практика: сучасні перспективи та грантова підтримка Русаченко Н. П.	52
Роль фандрайзингу і грантрайтингу у фінансуванні закладів освіти Садула Л. М.	55
Тімбілдинг як управлінська технологія в умовах війни Свелеба Н. А.	58
Грантова діяльність в галузі фізичної культури і спорту Сотник Ж. Г.	60
Використання штучного інтелекту у всіх сферах соціальної активності людуства Хомета Т. М.	64

ДИАЛЕКТОЛОГІЧНА ПРАКТИКА: СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА ГРАНТОВА ПІДТРИМКА

Русаченко Н. П.

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

Українська діалектологія на сучасному етапі збагачується новими якісними дослідженнями, що охоплюють як історичний, так і описовий аспекти. Принципи вивчення діалектного матеріалу зазнають змін. На відміну від попередніх досліджень, сфокусованих на вивченні діалектних явищ різних мовних рівнів у протиставленні з літературною мовою, сучасні дослідження зосереджені на вивченні мовної практики реальних носіїв діалектів у часі та просторі. Вивчення говорів у їхньому природному середовищі розкриває самотні особливості, історію та взаємозв'язки унікальних мовних форм. Новий підхід ґрунтується на усвідомленні того, що саме діалектне мовлення найкраще передає національну самотність українців.

Попри значний доробок українських діалектологів, надактуальним лишається ґрунтовне осмислення та систематизація мовних явищ на рівні мікроареалів українського говіркового масиву. Авторами моноговіркових описів тільки поліського наріччя стали М. Никончук, Г. Воронич, В. Мойсієнко, Г. Гримашевич, Л. Дика, Ю. Бідношия та ін.

До дослідження говіркових мікроареалів можуть бути залучені студенти вищих навчальних закладів. Зокрема, значний потенціал для вивчення локальних діалектних підсистем української мови має Діалектологічна практика, що є невід'ємною частиною навчання філологів. Студенти можуть проводити польові дослідження, записувати мовлення діалектоносіїв; вивчати та аналізувати фонетичні, морфологічні, синтаксичні та лексичні особливості мови окремого населеного пункту; створювати власні діалектні карти, словники, інші картографічні та текстові матеріали. Результати своїх досліджень вони можуть не лише оприлюднювати на Звітних конференціях у ВНЗ, але й розміщувати фото- та відеоматеріали у власних блогах, на веб-сайтах, зрештою, публікувати в наукових журналах, збірниках, розміщувати на різних сайтах та форумах. Така діяльність, без сумніву, сприятиме збереженню та популяризації знань про діалекти серед широкої аудиторії.

Зі свого боку незаперечна користь від такої практики є і для самих студентів, адже вони матимуть можливість здобути практичний досвід роботи з мовним матеріалом. Дослідження діалектних мікроареалів дасть можливість краще зрозуміти історію та еволюцію української мови, сприятиме розвитку наукового мислення та навичок дослідницької роботи, необхідних у сучасному світі.

Наразі в Україні існує низка проблем, пов'язаних з організацією Діалектологічної практики для студентів-філологів. Однією з ключових перешкод є несприятливі фінансові умови через бюджетні обмеження. Це робить неможливим організований вивіз студентів до регіонів із виразним діалектним мовленням протягом багатьох років. Враховуючи фінансові обмеження, на даний момент оптимальним варіантом організації такої практики є її проведення за місцем проживання студентів. Цей підхід має певні переваги, адже студенти, які проживають у регіонах із виразним діалектним мовленням, мають можливість самостійно збирати матеріали для досліджень у максимально комфортних для себе умовах. Проте для багатьох студентів, які не проживають у таких регіонах, цей вид практики залишається недосяжним. Вивчення діалектного мовлення лише за словниками та збірниками текстів не може забезпечити студентам належного рівня знань та навичок і на сьогодні вже не є актуальним.

Низку нових викликів для проведення Діалектологічної практики спричинила військова агресія проти України. Зокрема, через бойові дії та тимчасову окупацію певних територій є неможливим організувати безпечно перебування студентів у різних населених пунктах. Однак після завершення воєнних дій дослідження діалектів української мови набуде ще більшої актуальності. Це зумовлено тим, що війна призвела до масового переселення людей, унаслідок чого кордони українських діалектних континуумів були порушені. За таких умов вивчення мови переселенців та діалектних особливостей у регіонах, що постраждали від війни, дозволить не тільки отримати цінну інформацію про динаміку розвитку української мови та вплив екстремальних подій на мовну ситуацію в країні, але й зберегти цінний говірковий матеріал та самотність української мови [1, с. 185–186].

У сучасному світі каталізатором наукового прогресу усе частіше виступає фандрайзинг та грантрайтинг. Грантодавці, як державні, так і приватні, усе частіше формують наукову політику та пріоритети сучасних досліджень. Саме фінансова підтримка з боку грантодавців може істотно вплинути та змінити якість організації та проведення Діалектологічної практики для студентів-філологів в Україні. Грантові кошти зможуть оптимізувати процес організації практики, розширити її географію, покращити матеріально-технічне забезпечення.

Це дозволить студентам максимально ефективно використовувати час практики для збору мовного матеріалу та проведення діалектологічних досліджень.

Грантові кошти можуть бути спрямовані на підтримку дослідницької діяльності студентів та викладачів під час практики, зокрема: на фінансування подорожей (включно із проживанням та харчуванням) студентів до регіонів з виразним діалектним мовленням із метою збору та аналізу діалектних матеріалів; придбання необхідного обладнання для проведення діалектологічних досліджень (диктофонів, комп'ютерів, програмного забезпечення); оплату роботи викладачів та науковців-діалектологів, які можуть виступати в ролі наукових керівників практики; створення онлайн-ресурсів, де студенти зможуть розмішувати інформацію про діалекти української мови; проведення наукових конференцій та семінарів для презентацій результатів досліджень.

Завдяки грантовій підтримці вочевидь суттєво покращиться якість Діалектологічної практики для студентів-філологів. Це призведе до зростання їх дослідницьких компетенцій, поглиблення знань про діалекти української мови та збагачення наукового дискурсу в цій галузі. Отримання грантів на організацію та проведення Діалектологічної практики сприятиме підвищенню престижу самого ВНЗ, бо підкреслить високий рівень підготовки студентів-філологів, їх дослідницький потенціал та наукову кваліфікацію викладацького складу. Це відкриє нові можливості для міжнародної наукової співпраці, обміну досвідом та спільних дослідницьких проєктів.

Грантова підтримка може стати одним із пріоритетних напрямків у розвитку сучасних українських діалектологічних досліджень, зокрема організації та проведення Діалектологічної практики для студентів-філологів ВНЗ України.

Література:

1. Русаченко Н. П. Прикладні аспекти лінгвістичного аналізу діалектів. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 9(15). С. 176–187.